

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Gróf Zichy János.

Nagy ütőkártyát kapott a kockázatos hazard-játékra vállalkozó Kuen-Héderváry kormány, a néppárt egykori elnökének, gróf Zichy Jánosnak személyében, a ki a kormányhoz való csatlakozásával politikai elveit is a kormány hajójára rakta fel.

Gróf Zichy János, bár már öt év óta nem elnöke, sőt nem is tagja a néppártnak, még mindig mint konzervatív gondolkodású és szellemű férfi szerepel a politikai közéletben s mint a katolikus ügyeknek egyik vezérbajnoka áll számos társadalmi mozgalom és egyesülés élén.

Ennek a férfinak a kormánypártba, sőt magába a kormányba való belépése, ennek a férfinak egy olyan nagy fontosságú, a mi katolikus ügyeink szempontjából egyenesen döntő jelentőségű hatáskörrel való felruházása, mint a minő a vallás- és közoktatásügyi tárca, bizonyára legalább is annyit jelent — így olvassuk azt a kormány lapjaiban — hogy a Nemzeti Munkapárt politikája nem csak nem lesz keresztény ellenes irányú, de határozottan kedvezni fog az összes vallások jogos érdekeinek és így a katolikus egyháznak is, kedvezni fog azoknak a törekvéseknek, melyek a magyar keresztény nép erkölcsi és gazdasági megerősödését célozzák.

Mi értelme van tehát annak — kérdezik — hogy a néppárt még egy olyan párttal és kormánnyal szemben is, a melynek gróf Zichy János a tagja, ellenzéki álláspontra helyezkedik, harcba száll ellene s táborát ugyanolyan, még nagyobb erővel is szervezi, mint a minőt egykor a liberális párt ellen kifejtett?

Nem nehéz erre a kérdésre a választ megadnunk. Ha egyszerűen csak gróf Zichy Jánosnak a személyét nézzük, ha csak az ő politikájának a körvonalait bontjuk ki szemünk előtt, akkor minden bizonyonnyal sok megnyugtató mozzanatot találunk abban a körülményben, hogy a kormányzás dolgába, a mely nálunk — sajnos — vajmi sokszor a parlament munkáját is irányítja, sokszor helyettesíti is, gróf Zichy János keze is belenyúlik.

De nekünk a jelen esetben gróf Zichy egyéniségén és politikai elvein kívül más körülményeket is számba kell vennünk. Az a keret, a melybe gróf Zichy János az ő politikai szereplését beillesztette mindennek kedvezhet, de a keresztény néppolitikának kedvezni soha sem fog.

A nemzeti munkapárt zömét azok alkotják, a kik ellen még négy év előtt maga Zichy János is a sorakozást, a táborba szállást szükségesnek tartotta. Hiszen azért lépett be az akkori alkotmány-

pártba, hogy eltakarítani segítse a politikai fórumról a volt szabadelvű pártot, a melytől akkor már hasznos és üdvös munkát senki sem várt. El is takarított a szabadelvű párt s örökségét egyik koalíciós párt sem akarta átvenni. A néppárt és a függetlenségi párt megmaradtak az ő régi programjuk alapján, az alkotmánypárt pedig azzal az eltökélt szándékkal ragadta meg a hatalmat, hogy egészen új szellemet visz be a kormányzásba. A szabadelvű párt hagyományai senkinek sem kellettek.

De azért a volt szabadelvű párt szétszórt tagjai ezekről a hagyományokról le nem mondtak. Letették a portékájukat, a mely csak kelletlen teher volt nekik attól a perctől kezdve, a melyben a hatalmat elvesztették, de a letett batyú mellett hűségesen virrasztottak, várva az alkalmat, hogy azt ismét a hátukra felvehessék.

Az alkalmat meghozta nekik a nemzeti munkapárt megalakulása s ezek az emberek most mind ott vannak s részt kívánnak venni a politikai közéletben.

Gondolható-e, hogy midőn részt vesznek az új alakulásban, ugyanakkor kiünn hagyják a batyujukat, nem viszik be magukkal azokat a hagyományokat, azt a szellemet, mely politikai működésüknek, közéleti tevékenységüknek éltető lelke volt négy évtizeden át? Gondolható-e, hogy

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Tanitsatok meg imádkozni!

— Irta: Kövári Kaffehr László. —

Az este újra elkövetkezett már,
Nyugodni tér a város zivaja,
A néptelessé vált utcák során át
Tompán zokog a nagy harang szava...
Keresztet vetek... de az ajkam néma
Elfelejttem imádságomat...
Tanitsatok meg imádkozni forrón,
Hiszem, hogy az Úr még vissza fogad.

A gúnykacaj közt, ledér társaságban
Hol nem ismernek téged drága hit,
Kitépték szívem féltett rejtékéből
A Miatyáknak szentelt szavait;
Hol kinevettek, ha kicsordult a könnyem
S megsirattam nagy botlásomat.
Tanitsatok meg imádkozni forrón,
Hiszem, hogy az Úr még visszafogad.

Elfelejttem imádat azok közt,
Kik szívében még nem volt szeretet;
Kik nem is tudják, hogy az ima áldás,
Csak habzsolják a tiltott élvezet;

Kik piszkos lelkiük ocsmányító gögijében
Ócsárolják a pokol-lángokat...
Tanitsatok meg imádkozni forrón,
Hiszem, hogy az Úr még vissza fogad.

Hiszem, hogy az Úr megtisztítja lelkem.
Hiszem, hogy az Úr szívből megbocsájt,
Hiszem, hogy újra felvidítja lelkem
Az ártatlanság hószin liljomát...
Tanitsatok meg imádkozni újra,
Hogy míg zokog a nagy harang szava
Elcsüggedt lelkem felvidítsa ismét
Az imádságnak áldó harmata.

A kis lakatosinas.

Irta: Rábel Lászlóné.

Uri szülők gyermeke volt a kis lakatosinas.
De hát jobban szeretett fűni-faragni, mint a latin igéket conjugálni, vagy a görög classikusokat deklamálni.

És mert okos ember volt a kis lakatosinas édesapja, szive szerint mehetett előre az életben.
Ostoba előítéletek nem gátolták, hogy olyképp boldoguljon, ahogy hajlama kívánta.

Sohasem hallotta ijesztgetés gyanánt a ferde életfelfogás jelszavait: ha nem tanulsz inasnak adlak.

Családjában nem volt divat a gyerekekre, ha nem éppen fényes iskolai bizonyítványt vittek haza, mérgesen rákiabálni: takarodj inasnak!

Bárcsak belátnák már a szülők, hogy mily helytelenül cselekszenek, midőn hasonló kifakadásokkal elriasztják gyermekeiket a tisztas iparos pályától és a becsületes kézművességet már jó előre, mint valami megvetett, lealacsonyító foglalkozást állítják gyermekeik elé.

Bizony nem volna annyi szerencsétlen proletár a világon, kik mindmennyi szárnyaszegett, képzelt genieik bukdacsolnak az életküzdelmek zavaros hullámaiban.

A kis lakatosinas büszkén viselte kék munkás-zubbonyát. Ez a kis kék zubbony különös tisztelet tárgya volt a család előtt: mint jelképe a szorgalmas munkának, szent lobogója a tisztas iparnak. Szorgalmasan és örömmel járt a műhelybe, hol nagy kedvvel fűrt, faragott. Úgyes volt a kis lakatosinas.

De mint kedves, szelid fiucska, játszó pajtásai szerették s ha szabad idejében a lapdázó fiúk közé vegyült, nagy örömmel fogadták: itt jön a kis lakatosinas! És tisztelettel néztek kék munkás-zubbonyára.

Népszerű volt a kis lakatosinas.

Mikor a munkából haza ment, édesapja sze-

azok a férfiak, a kiknek kormányuralma alatt elszegényedett az ország, kivándorolt nép, nagygyá nőtt a szociális veszély, elterjedt a felekezeti nélküliség, megaláztatott az egyház, meggyengültek a keresztény felekezetek, megromlottak a közérkölcsek, elhomályosultak még a 67-iki kiegyezésben rejlő nemzeti jogok is, tért hódított minden téren a nemzetköziség és a kik ezt az uralmat egyedül üdvözítő politikának hirdették: gondolható-e, hogy ezek a férfiak most jobb politikát fognak csinálni?

Ki és mi bírná rá őket jobb politikára? A saját belátásuk? Ennek eddig még nem adták a tanujelét. Vagy talán gróf Zichy János és néhány jó szellemű politikus? Ezeket vagy izolálni fogják az ellentétes irányú törekvések hullámai, vagy felolvasztja őket a liberális politika ércokháza. Így izolálta egykor a szabadelvűpárt gróf Apponyi Albertet és a nemzeti párt sok tagját, míg másokat egyszerűen egybeolvasztotta a szabadelvű politikával.

Hogy ez a folyamat a jelen esetben is meg fog ismétlődni, azt emberi számítás szerint biztosra vehetjük. Addig azonban a *jelenlegi* gróf Zichy is nagyon jó lesz a nemzeti munkapártnak.

A választási harcba a győzelem sokkal nagyobb kilátásával mehet bele a nemzeti munkapárt gróf Zichy Jánossal, mint nélküle. Sok komoly, konzervatív gondolkodású és szellemű politikusként az ellenszegülését meggyengíti, vagy talán meg is törí a gróf Zichy János csatlakozása. A választás után, ha majd meg lesz a kormány nagy többsége, gróf Zichy János vagy szabadelvű kormánylapátot vesz a kezébe, vagy ha azt nem teszi, visszavonulhat a duzzogó politikusok szigetére.

A néppárt ezen okoknál fogva gróf Zichy János vállalkozásában nem lát garanciát arra nézve, hogy a kormány a keresztény nép érdekeinek megfelelő politikát fog követni. Hazafiasan és bölcsen cselekszik tehát a néppárt, midőn a kor-

mánnyal szembehelyezkedik s továbbra is fennen lobogtatja a keresztény politika zászlaját.

Szervezkedés a választásokra. A képviselőháznak küszöbön álló feloszlása indokoltá teszi a választásokra való előkészületeket, melyeknek nyomaira már a legtöbb választókerületben ráakadunk.

Jó, hogy a szervezkedés korán történik, mert ez némiképp csillapítani fogja a küzdelem hevességét. A kellő időben megszervezett pártok a tapasztalat szerint nyugodtabban vivják meg a választási harcot, mint az utolsó órában felbukkanó jelöltek és pártok, melyek ideges kapkodásukban cseppet sem válogatnak az eszközökben s a választókat egyik végtől a másikba hajítják.

Nyitramegyében még elég csendes a Sipkasoros. A „nemzeti munkapárt“ — lucus a non lucendo — úgy látszik még csak tanulmányozza a terepet, a *néppárt* pedig erejének tudatában, nyugodtan néz a fejlemények elé. Megijedni és félni igazán nincs is okunk, de azért a szervezkedésre mégis elérkezettnek látjuk az időt. Kíváncsinos, hogy a kerületek vezérférfiai a lehető legelőrebb idő alatt megállapodjanak a *jelöltre* nézve, a jelöltséget szegezzék le s a jelölt mellett a sorakozást megkezdjék. *Trencsénmegyei* elvbarátaink már e hó 24-én megkezdtek a szervezkedés munkáját s az most már ott a választás befejezéseig nem fog pihenni.

A mire a jelen választások alatt miudenek felett szükségünk lesz, az a teljes nyugodtság, hogy higgadtan felvilágosítsuk a választókat a helyzetről. A *néppárt* tiszta öntudattal állhat választói elé, a koalíció egész ideje alatt egyfelől hűségesen megtartotta a más pártokkal és a koronával kötött paktumot, más részről egy percig sem tévesztette szem elől a kis embereket gyámloló keresztény irányú politika nemes feladatait.

Nyugodtan bele mehetünk a küzdelembe ott is, ahol a keresztény szocialisták veszik ellenünk a harcot. Nem adhatnak nekünk a népnek többet, mint a mennyit számunkra mi kívüni törekvésünk. Az általános állhatatlanság közepette, mely egész közéletünknek a bomlasztó elemévé lett, férfias szilárdsággal ragaszkodjunk zászlónkhoz és ne hagyjuk magunkat újabb jelszavak által megtéveszteni. A mi a keresztény népnek szükséges, a mi a hazának hasznos és üdvös, az mind meg van a mi programunkban. A kinek ez a program a keresztény néppolitika szempontjából kevés, az vagy üres jelszavakkal dobálódzik, vagy rejtett célokat követ.

Ugy örült a kis lakatosinas. Boldogan vitte haza anyjának a remekművet, melyet az nagy becsben tartott.

Évek multak el. Repül, rohan az idő, akár-hogy belekapaszkodunk is lebegő szárnyába, hogy visszatartsuk.

A kis lakatosinas nőtt, erősödött s lassanként kicsi lett neki a kék munkás-zubbony. Szorgalmasan dolgozott, tanult és évek multán a kis inasból hasznos polgára lett a hazának.

Mikor kihajózott az élet viharos tengerére, anyja egy talizánt adott át neki. Az a régi doboz volt, az ő első műve, melyhez a gyermekkor édes emlékei tapadtak.

Ujra látta magát, mint kis lakatosinas. Ujra átélte a boldog gyermekéveket, mikor még keserves sirása is inkább vidám kacagás volt.

— Csak akkor nyisd fel e dobozt, — mikor életed legboldogabb napját éled. Ha szived túlrad az örömtől, de már nem tudsz többet sirni. Az ami benne van, újra megtanít könyezni.

Ismét teltek az évek. Sokszor virult ki az ibolya, sokszor hervadt el a rózsza. Sokszor pihent a föld fehér szemfedője alatt.

Szive még nem volt túlradva az örömtől. De már régen nem tudott sirni.

Nekünk sem rejtett céljaink nincsenek, sem üres jelszavak nem kellene. — Éljen tehát a néppárt!

A főispán maradása. Gróf Wilczek Frigyesnek akkor, midőn főispáni állásáról a mult őszi folyamán lemondott, az volt az álláspontja, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek helyéről való távozása után, azok a főispánok — s ezekhez Wilczek gróf magát is számította — a kiket a politikai nézetek azonossága csatolt Andrássyhoz, meg nem maradhatnak az állásukban,

A helyzet azonban Wilczek grófra nézve megváltozott gróf Zichy Jánosnak a kormányhoz való csatlakozásával. Ez által ugyanis a főispán garantálva látja az új kormánypártban Andrássy politikájának folytatását, legalább azokra a közéleti elvekre nézve, melyeket Andrássy magának vallott. Nagy kérdés, nem fog-e csatlakozni Wilczek gróf, de az ő subjectiv meggyőződése alapján ezidő szerint tényleg meg van a lehetősége annak, hogy főispáni állását megtarthassa.

Mérey Lajos beszámolója. A nyitrai kerület orsz. képviselője Mérey Lajos március hó 8-ika körül fogja tartani beszámoló beszédét Nyitra a Szarvas-szálló nagytermében. A beszámolóra, mely iránt nagy az érdeklődés, a meghívók már szétküldtek a községekbe.

Úgy értesülünk, hogy a függetlenségi párt Méreyt újból fogja jelölni.

Nyitra város fogyasztási adókezelése.

VIII.

Említettük, hogy a városi költségvetés szerint nem igazodhatunk el. Az oly mesterkéltan van összeállítva, hogy azt egy-két beavatott emberen kívül senki emberfia nem érti meg. Különböztetést is megtudtuk, hogy a város részéről semminemű felvilágosítást nem várhatunk, mert az illető urak senkinek sem kötik az orrára, miért van az olyan diplomatikusan összeállítva. Az az ő titkuk. Ha a képviselőtestület és felettes hatóságuk meg van elégedve e munkával, mással nem törődnek. Ha valakinek nem tetszik a költségvetés, tegyen róla...

No hát mi nem vagyunk megelégedve e hézagos munkával; és akár tetszik az uraknak, akár nem, foglalkozunk vele, mert a közérdek ezt tőlünk megkívánja. Ha a képviselőtestület szó nélkül bevesz mindent, a mit eléje tálnak, az az ő baja, nem a mienk. Mi nem elégszünk bármivel, mi pontos munkát kívánunk. Előttünk csak a város polgárainak érdeke lebeg. És ha látjuk, hogy a polgárok érdeken csorba esik, sikra száll-

Megfeszített munka árán az egykori kis lakatosinasból hirneves gyáros lett. Munkásai rajongtak érte, mert szerető atyjok volt nekik. Száz meg száz szegény munkáscsaládnak ő volt a jötevője. Nevét áldották a szegények és ügyefogyottak, mert senkit sem bocsátott el segedelem nélkül.

Végre kivirult az ő szívében is a szerelem virága, eljött a nap, mikor puha fészkebe vezette csicsérgő párját.

Ünneppé avatták ezt a napot a gyári munkások. S midőn látta az egyszerű emberek hú ragaszkodását, szeretetök jelét, ezen a napon szíve túlradt a boldogságtól. Eszébe jutott a talizmán, eszébe jutottak anyja szavai...

Megilletődéssel vette elő a régi, öreg dobozt s kinyitotta. A dobozban megfakult, elrongyolódott kis munkás-zubbony volt. Csodálkozással vette ki.

Megismerte. Ez volt az ő első kis munkásöltönye. Ujra látta magát mint kis lakatosinas. Sirva borult rá a megfakult kis zubbonyra s miközben erős vállalai remegtek, ajkához szorította a drága ereklyét.

Az alkonyi szellő diadalmasan hozta be a nyitott ablakon a munkások zaját. Ujra megtanult sirni. Miindézt a kis kék zubbony tette. Szent zászlaja a tisztos iparnak.

retettel simogatta meg szurtos arcát s mindig volt egy szava hozzá: jól van fiam, szorgalmas légy, hogy derék ember váljon belőled.

De legjobban édes anyja szerette. Ha kis munkás-zubbonyáról leszakadt a gomb, gondosan felvarrta s oly gyengéden bánt a kis zubbonyal, mintha valami drága selyemdarab lenne. Ugy kellett mosni-vasalni, mint a patyolatot.

Ha fáradt volt a kis lakatosinas, anyja szeretettel ölelte magához s az anyai csók, mely piros arccskáját érte, édesen biztatta: csak bátorság kis fiam! Egyszóval boldog volt a kis lakatos inas. És szorgalmasan fűrt, faragott tovább.

Egyizben meglepte édes anyját első nagystylú művével. Csinos doboz volt ez, fedelén ragyogó acélból való cirádkkal és remekművű kis lakattal.

Mily boldogan faragott, reszelt, kalapált rajta. Amig elkészült százszor is elgondolta, hogy elég méltó lesz-e ez az ajándék az ő drága anyjához?

A kalapács koppanó hangjával szerető szíve versenyt dobogott s a reszelő egyhangú zaja a legszebb dal volt fülének. Az acél szemének sugárától csiszolódott fényesre fűrge keze alatt s a kis lakat hiven zárta el szívének ezer édes titkát.

lunk bárkivel szemben is, hogy e csorbát tőlünk telhetőleg kiköszöröljük...

De térjünk a tárgyra.

A fogyasztási adókat a város 48,000 koronáért bérlti a kincstártól. A város tehát a kincstárral szemben mint bérlő szerepel. A költségvetés szerint a fogyasztási adók fejében 50,450 korona folyik be évről-évre a város kasszájába. Mondkerek 50,450 korona, se több, se kevesebb. Talán valaki kikerekíti ez összeget évről-évre, vagy elvon valamit a többletből, hogy a fenti összeg kijöjjön, mert másképp azt el sem tudjuk képzelni, hogy hogyan folyhat be évről-évre egyforma összeg ez adók után. De kénytelenek vagyunk ezt hinni, mert a költségvetés e számokat tünteti fel évről-évre.

Már most, ha a befolyt 50,450 koronából levonjuk a bérlet fejében kiadott 48,000 koronát, marad a városnak 2450 korona Ezt a 2450 koronát természetesen költség is terheli. A fogyasztási adót kezelő tisztviselő és a két „botos adókezelő” járandósága, az irodahelyiség bére, fűtés, világítás stb.

Az adókezelő tisztviselő fizetése ugyan — mint már említettük — nincsen felvéve a költségvetésbe, de nézetünk szerint legalább 2400 koronát tehet évenként. A két „botos adókezelő” is legalább napi 3—3 korona díjban részesül, a mi kitesz 365 nap alatt 2190 koronát. Az irodahelyiség bére, a fűtés stb. hozzávetőleg 1500 korona. Ha e számokat egybevetjük, a város évenként 6090 koronát fizet rá e bérletre.

Ki tudja, mi érdek fűzi a városházi urakat a fogyasztási adók bérletéhez, ha a város évről-évre csak ráfizet ez üzletre?!

És legérthetlenebb a dologban az, hogy a képviselőtestület ezt a hízagos, a ráfizetést eltitkoló költségvetést évről-évre szó nélkül jóváhagyja.

Itt két körülmény látszik fenforogni. Az, hogy a képviselőtestület vagy szándékosan szemet húny a művelet hiányai felett, vagy pedig annyira felületes, hogy nem informáltatja magát eléggé egyes ügyekben. Nagy a gyanunk, hogy ezuttal a második eset forog fenn, az t. i., hogy a képviselőtestület felületes. A nélkül, hogy tanulmányozná az ügyek állását, láttatlanul jóváhagy mindent, a mit egyes szakbizottságok eléje terjesztenek. Legalább ezt a látszatot kelti bennünk az a sajnálatos tény, hogy a fogyasztási és italadók ügyében a képviselőtestület teljesen tájékozatlan.

A fogyasztási és italadók ügye természetesen a valóságban nem úgy áll, a hogy azt a költségvetés és az azt összeállító urak feltűntetik.

A város ugyan bérbevette ezen adókat a kincstártól, de egyes urak befolyása folytán nem merte azokat házi kezelésbe venni, hanem a nyilvánosság mellőzésével albérltebe adta. Hogy az illető urak miért nem akarják azt, hogy a város a fogyasztási adókat maga kezelje, arra nézve ők adhatnak bővebb felvilágosítást. Szerény véleményünk szerint ez urak a fogyasztási és italadók albérltebe adása által azt akarták elérni, hogy nekik ne kelljen több munkát végezniük, és hogy a városnak is némi haszna legyen a „házi kezelésből”. A városnak ugyan vajmi kevés haszna van ez ügyletből, de annál több hasznuk lehet egyeseknek.

A költségvetésbe csupán azért állítják be így e tételt: „a fogyasztási és italadók házi kezelésben”, hogy a kincstárnak és egyeseknek port hínssenek szemébe; hogy esetleg a pénzügyigazgatóság ne bontsa fel velük a szerződést, azért, hogy ezen adókat nyilvános árlejtés mellőzésével albérltebe adták, a mihez természetesen nem volt joguk.

Ha a kincstár megtudná, hogy a fogyasztási és italadók albérlteben vannak, a városnak le kellene mondania a bérletéről. Ezért kell a költségvetést úgy összeállítani, hogy a „kecske is jólakjék, meg a káposzta is megmaradjon”.

Pedig, ha a város maga kezelné a fogyasztási adókat, ha mindjárt két-három új tisztviselőt

is kellene alkalmaznia e munka elvégzésére, nem kellene a költségvetést ily művésziességgel összeállítani. Nem ráfizetéssel dolgoznának, mint a hogy a jelenlegi költségvetés szerint dolgoznak, hanem az adók kezelésénél 10—20,000 korona tiszta jövedelem mutatkoznék.

Igen ám, csak hogy akkor sokan elesnének különféle jóktól. Ezért van az, hogy a városházán annyira fáznak a tulajdonképeni házi kezeléstől.

Dr. Gáti.

Néppárti értekezlet Zsolnán.

Zsolna 1910. febr. 24.

A trencsén megyei néppárt ma tartotta vármegyei értekezletét a politikai helyzet megbeszélése, és a küszöbön álló választási küzdelemben való állásfoglalása céljából. Ez értekezleten a néppárt tagjai a vármegye minden zugából, nagy számban jöttek össze. Megjelent: Gyurcsánsszky Dömötör prépost, a párt elnöke, Berghy Endre párttitkár, Krautmann István pártjegyző. A néppárti képviselők részéről: Dr. Ernszt Sándor, Szmracsányi György, dr. Gyuriss Emil és Mednyánszky László. A vármegyei néppárti vezetők közül: Kapallay István, Adámik Ignác, Mihályffy János, Micskó István, Blazsek Lajos, Weber József, Gyurinik Pál, Bélik Mihály, Rényi István, Baross Vince, Czvincsek János, Horváth Gyula, Jancsovics István, Mayer Endre plebánosok, Szőlősy István, Rédeky Mihály, Vlaszaty I., dr. Galló István, Rusz Sándor, Bresztyenszky János, Horváth Géza segédlelkészek, Ballay Győző és Klaeszkó János kántortanítók, Chudala Pál és Matuss György lednici birtokosok, lelkes néppárti választók. Elmaradásukat kimentették Pálffy Pál esp. pleb., Pápay Endre esp. pleb., Tordy József plebános és meg sokan mások.

Gyurcsánsszky elnök lelkes szavakkal nyitotta meg az értekezletet, s megemlékezvén a néppárt bölcs vezérééről gróf Zichy Nándorról, fájó szívvvel konstataulta, hogy elleneink nagy gyönyörűségére, a keresztény tábor megbontani alkalmas symptomákat lát a politikai küzdőterén; javasolja, hogy megyei néppárt bizottsága törhetetlen ragaszkodásáról szeretetéről és hűségéről a párt őz vezérére és ezen lelkes érzelmeit neki táviratilag tolmácsolja. Az értekezlet az elnöki javaslatához egyhangulag hozzájárult.

Az értekezlet továbbá az elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy dr. Smialovszky Valér Trencsén vármegye távozó főispánját, a néppárttal szemben egész főispánja idejében tanúsított, becsületes, loyális viselkedéseért üdvözlő s igaz tiszteletéről biztosítja, mely őszinte érzelmeit a távozó főispán előtt küldöttségileg óhajtja kifejezni. Napirenden van a párt állásfoglalása úgy az új országos, valamint az új vármegyei kormányzattal szemben.

Az értekezlet az új helyzettel szemben álláspontját a következőkben körvonalozza: A néppárt Magyarország keresztény restaurációjért vívott küzdelmeit újult erővel, igaz lelkesedéssel s laudakadni nem tudó kitartással tovább is folytatja, eszméinek és programjának érvényesüléseért a jövőben még intenzívebben fog küzdeni. Sajnálatosan vesz tudomást arról, hogy a vármegye főispáni székében oly egyéniséggel fog az új kormányzatban találkozni, kinek politikai multja a néppártban semmi vigasztaló reményt nem kelthet. A vármegyei kormányzat új alakulásával szemben az értekezlet kijelenti, hogy álláspontját a kinevezendő új főispán beiktatása alkalmából tartandó közgyűlésen, dr. Gyuriss Emil orsz. gyűl. képviselő mint párt megbízott által kifejti, hangsúlyozni óhajtva azt, hogy a mennyiben a köz- és hivatalos hatalom kezelői által, bárminemű törvényteleniséget, visszaélést vagy túlkapást tapasztalna, ez ellen a legerélyesebb törvényes megtorló intézkedésekkel fog élni, s az ilyeneket a leghatározottabban vissza fogja venni. A vármegyei ker. szociális párt kezdődő politikai mozgalmi tárgyában, Gyurcsánsszky elnök kijelenti, hogy a Zsolnára ugyanazon napra s ugyanazon órára kitűzött ker. szociális értekezletről előzetes tudomása nem volt, s teljesen a véletlen találkozására, hogy a néppárt is ugyanakkor tartotta megyei értekezletét.

A néppárt értekezlete reméli, hogy a megyei ker. szociális párt mint keresztény párt, politikáját nem a néppárt ellen fogja folytatni; a ker. szociális pártnak utait sok küzdelemmel, sok szenvedéssel a néppárt egyengette; a néppártnak bár küzdelmes, de fényes multja van a megyében; a néppárt emlíni táplálkozott a ker. szociális eszme, s csak a szent ügynek volna kárára, ha

az ifjú lelkesedés és nemes hű, mely a megyei ker. szociálisak keblét dagasztja, a keresztény eszmék katonáinak gyöngítésére és teljes kilátása sikereinek kétségessé tételére használtatnék fel. A néppárt a ker. szociálisokat ott, a hol talajuk van szívvvel lélekkel támogatja, s azon nézetének ad kifejezést, hogy ott a hol talajuk nincsen, magokat a ker. tábor gyengítésére és megromlására eszközül nem adják oda. A ker. szociális pártnak Trencsénvármegyében leendő akciójáról és politikai tevékenységéről, a néppárt eddig tudomással nem bírva, szándékaik és terveik iránti javaslataikat a néppárt szívesen veszi s egy politikai közös akció elől el nem zárkozik.

Az értekezlet tagjai a saját kerületeikben uralkodó lelkes néppárti hangulatról referálnak, a mely a néppártnak biztos győzelmi esélyeiről tesz tanúságot. A párt hívei a vármegyében minden tendenciózus híresztelések dacára, napról-napra szaporodnak s a néppárt a választásokból győzelmesen fog kikerülni.

Képviselőinek a néppárt lelkes bizalmat szavaz, s őket ragaszkodásáról, szeretetéről s hűségéről biztosítja. Az értekezlet még a küszöbön álló választási kampányra vonatkozólag egyes kerületekre vonatkozólag megtette a személyi megállapodásokat, a többi kerületre vonatkozólag fenntartotta cselekvési szabadságát és elhatározását alkalmas időre; azonfelül a választási harc vezetésére vármegyei végrehajtó bizottságot küldött ki.

Miután még Gyurcsánsszky elnök kitarásra buzdította a párt tagjait, hogy a közös zászlóhoz mindenkorra hűvek maradjanak s annak győzelméért mindent megtegyenek, az értekezlet az elnök, a jelenlévő képviselők s a párt őz vezérének s patriarchájának lelkes eltetésével véget ért.

r. levelező.

Ujdonságok.

Az apácázárda jubileuma.

A nyitrai irgalmas nővérek emlékezetes ünnepre készülnek.

A jövő 1911-ik év szeptember 8-án fogják megülni zárdájok és templomuk felavatásának 50-ik évfordulóját.

Ezen nevezetes alkalomból azzal a kegyeletes szándékkal foglalkoznak, hogy templomukat, melyet a közönség annyira kedvel, nagy előszere-tettel látogat, az ötven éves jubileum ünnepére ujonnan kifestessék és gázvilágítással ellássák.

Ezeket az átalakításokat azonban, melyek tetemesebb költséget igényelnek, a templom a saját anyagi erejéből nem bírja meg, azért a kath. közönség áldozatkészségéhez fordulnak, a melynek a megnyilvánulása minden bizonynyal méltó lesz a közönség ragaszkodó kegyeletéhez és hálájához. Mert hiszen van-e Nyitra és a vidéken katolikus ember, a kit az áhítatos kegyeletnek és hálának érzése ehhez a szentélyhez nem fűzne?

Dr. Bathány Vilmos coadjutor-püspök úr a kegyes adományok gyűjtésére az engedélyt megadta s a maga részéről az adakozások sorát 50 koronával nyitotta meg.

Alább közöljük az adakozásra való felhívást, melyet a zárdá főnöknője gyűjtőív kíséretében e napokban fog szétküldeni.

A gyűjtés sikeréhez lapunk is kíván közreműködni s azért adományokat a jelzett célra mi is átveszünk s azokat nyilvános nyugtázás mellett rendeltetési helyökre juttatjuk.

Az irgalmas nővéreknek a katolikus közönséghez intézett kérelme így szól:

Isten dicsőségére, a Boldogságos Szűz és Szent Vince tiszteletére!

Kérem a katolikus közönséghez!

A nyitrai irgalmas nővérek zárdája 1911. év szeptember hó 8-án fogja ülni alapításának 50-ik évforduló ünnepét.

A bold. emlékü Palugyay Imre nyitrai püspök által fejedelmi nagylelkűséggel emelt intézet és kórházat, a nemes alapító utóda, b. emlékü Roskoványi Ágoston püspök 1861. szeptember hó 8-án adta át az akkor még a gráci anyaházhoz tartozó irgalmas nővéreknek.

Akkor adatott át rendeltetésének a zárdával összekötött templom is, mely azóta egyik legkedveltebb templomává lett Nyitra város és a vidék katolikus közönségének, jelentékeny gyűj-

tópontjává a hitéletnek, látogatott székhelyévé az Isten dicsőségét hirdető és előmozdító áhitatnak. Az ötvenedik évforduló alkalmából figyelmünk kizárólag templomunkra irányul.

Az Úrnak ezt a szent hajlékát a jubileumi ünnepre új díszszel óhajtuk felővezni, hogy ezzel is tanúsítsuk hálánkat az isteni Gondviselés iránt azért a számtalan sok kegyelem és jótéteményért, mely az Úr Istennek ezen, ötven év imái és áhitatgyakorlatai által is megszentelt házából ránk és a hívő közönségre kiáradt.

Templomunknak új *kifestése és gázvilágítás*-sal való ellátása volnának azok a munkálatok, melyekkel templomunkat egyfelől új díszbe öltöztetni, másrésztől szent rendeltetésére, főképp a reggeli istentisztelet ideje alatt célszerűbbé, alkalmasabbá tenni óhajtuk.

Minthogy azonban ezen cél elérésére a rendelkezésünkre álló anyagi eszközök nem elégségesek, az Úr Jézus nevében azzal a tiszteletteljes kéressel fordulunk a kath. közönséghez, hogy minket szándékunk megvalósításában nemes áldozatkészségével támogathat kegyeskedjek.

Bizalommal reméljük, hogy a kath. közönség alázatos kérésünket a jóindulatú szeretettel fogja méltányolni, melyet az égi kegyelmek ezen szt. hajléka iránt mindenkor tanúsítani szives volt.

Minden legcsekélyebb adományt a leghálásabb köszönettel fogadunk és nyilvánosan nyugtázzunk.

Kelt Nyitrán, 1910. Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén.

Alázatos tisztelettel:

A nyitrai írg. növények.

Egyházmegyei hírek. Gajdosik György

esernei plebános a csacrai kerület alesperesi tisztje alól saját kérelmére felmentetett. — *Briesztyenszky* János turzófalvi segédlelkész a trencsénselmecei plebános kérelmére kinevezetett a lelkiekben ben adminisztrátorrá Trencsénselmecezen. — Áthelyeztettek a következő segédlelkészek: *Bednár* Vince Trencsénselmeceiről Turzófalvára, *Molnár* Győző Kolaróczról Trencsénrákóra, *Ballon* Lajos Neszlényből Nagydivénybe, *Czeizel* Rezső Nagydivényből Hólakra, dr. *Galló* István Hólakról Mocsokonra és *Beness* József Mocsokonról Csáporra.

Kinevezések. A király *Kebluss* Imre dr. nagypolcsányi járásbírói jegyzőt a vágsellyei járásbíróvához albíróvá nevezte ki.

A pénzügyminiszter *Strasser* Izidort a nyitrai 74 honvéd gyalogdandár parancsnoksághoz beosztott I. oszt. számvivő altisztet ideiglenes minőségű pénzügyi irodatiszté nevezte ki.

A vármegye főispánja a nyitrai közpórházhoz igazgató-főorvossá dr. *Babó* Tivadar, ugyanottani osztályvezető főorvost, a sebes-főorvosi állásra pedig dr. *Vragassy* Lipót budapesti szt. rókuskórházi alorvost, kiváló sebészt, kinevezte. Az érsekújvári közpórházhoz alorvossá pedig dr. *Illanics* Dánielt nevezte ki.

A ghymeszi állami elemi iskola gondnokságához tagul *Andriško* László ugyanottani földmivest.

A lipótvári állami elemi iskola gondnokságához elnökké *Schober* Ernő feyintézeti igazgatót, tagokká pedig *Bukovics* Lajos feyintézeti ellenőrt, *Zsobrowszky* Endre feyházi gondnokot, *Máté* István és *Marecs* Pál feyházi tisztviselőket.

Az alsóköőröskényi állami elemi iskola gondnokságához elnökké *Thuróczy* János tb. szolgabíró, taggá pedig *Jankovics* Imre nyitraivankai körjegyzőt kinevezte.

Prímiciák. Az esztergomi egyházmegyében uralkodó nagy paphiány miatt *Rajner* Lajos érseki helynök és felsz. püspök az esztergomi papnevelőintézet IV. éves theologusai közül néhányat pappá szentelt fel. Az új papok közül *Kianicska* Gaspar folyó hó 27-én fogja tartani primiciáját Zsolnán az irtalmas növények templomában. Manuduktora lesz *Podivinszky* Ferenc apát-plebános; *Kelemen* Mátás ugyancsak f. hó 27-én primiciázik Komjáthon *Haliczky* Béla manuduktorsága mellett. Az ünnepi beszédet *Horváth* József komjáthi plebános mondja.

A törvényszéki elnök balesete. *Sándor* Géza nyitrai kir. törvényszéki elnököt f. hó 24-én könnyen végzetessé válható baleset érte. Az elnök ugyanis az nap kocsi birtokára Semp-tére utazott. Könyök község mellett az ország út mentén drótkerítést készítő emberek dolgoztak, a kik ki tudja mi célból láncot húztak át az ország uton s azonkívül huzalhengereket is gurítottak. A lovak ettől megijedve a kocsit az árokba rántották, miközben az elnök a kocsiból kiesett, de szerencsére nem történt baja, hasonlóképp a ko-

csisnak sem, a ki lebukott a bakról. A megriadt lovakat csak nagynehezen sikerült megfogni s egy kis sebesülésen kívül nem történt bajuk, a kocsi azonban összetörtött.

Házassági évforduló. Bátsi *Balla* Jenő és neje 1910. évi február hó 22-én ülték meg zárt családi körben házasságuk 10-ik évfordulóját.

Közgyűlés. A nyitrai keresztény szoc. egyesület f. évi március hó 6-án d. u. 4 órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A főtitkár jelentése. 3. A főpénztáros jelentése. 4. Az elnök és a tisztikar választása. 5. Esetleges indítványok.

Rabár Endre ünneplése. Az érsekújvári Casino abból az alkalomból, hogy dr. *Rabár* Endre közjegyzőt újból elnökévé választotta, az elnök tiszteletére lakomát rendezett, melyen a népszerű férfiút nagy ovációkkal ünnepelték. Dr. *Rabár* Endre az érsekújvári *katholikus körnek* is az elnöke, a ki körül a kör tagjai nagy bizalommal sorakoznak. Az ő nagy agilitásának és fáradhatatlan buzgóságának köszönhető, hogy a kör nem sokára saját otthonába fog bevonulhatni. A hol a társadalmi tömörülés élén ilyen férfiak állnak, ott nem csak az egyetértés és béke szelleme virágozik az egyes néprétegek között, hanem a társadalmi intézmények is biztosan előre mehetnek a saját céljaiknak megfelelő fejlődés útján.

A Nyitrai Gazd. Egyesület igazgató-választmánya a tagok nagy érdeklődése mellett folyó hó 23-án ülést tartott, melyen a kereskedelemügyi miniszter által kiadott közüti törvényjavaslatot tárgyalta és azt némi módosítással elfogadta.

Szociális est. A nyitrai ker. szociális egyesület február hó 27-én d. u. 6 órakor előadó estét rendez. Program: 1. Szociális előadás, tartja dr. *Hatala* István főgymn. tanár. 2. Vetített képek.

Következetesség. Hirt adtunk már lapunk múlt számában arról az értekezletről, melyet a galgóczi volt szabadelvűpárt f. h. 17-én tartott *Fodor* József volt szabadelvűpárti elnök elnöklété alatt.

Az értekezlet küldöttséget választott, mely a galgóczi volt szabadelvűpártot folyó hó 19-én a nemzeti munkapárt alakuló gyűlésén képviselte. Ezt a küldöttséget az értekezlet felhatalmazta, hogy az alakuló gyűlésen közreműködjék, hogy az új párt a szabadelvűpárt nevet vegye fel. Arról tudósítónk semmit sem ír, hogy mennyiben közreműködött a galgóczi deputáció a „szabadelvűpárt” elnevezés visszaállításához, csak az bizonyos, hogy bármennyire közreműködött is, fáradsága kárba veszett. És bizonyos az is, hogy a galgóczi értekezlet állásfoglalása nagyobb következetességre vall, mint Tiszáé vagy Khuené, mert az új kormány párt sem nem nemzeti párt, sem nem munkapárt, hanem tisztán és kizárólag szabadelvűpárt. Sem nemzeti programja nincs, sem munka programja nincs, de szabadelvűsége, az van bőven.

Következetes volt a galgóczi értekezlet abban is, hogy a míg Khuent csak üdvözlő — persze bizalommal — addig Tiszának sorakozást is ígér, bizalommal és lelkesedéssel.

Khuent csak éppen hogy észreveszik, Tisza körül azonban sorakoznak. Khuen menjen csak elül, de egyedül, őt Tiszát követik. Így illik ez a volt szabadelvűpárt. Ez a helyzet jellemképe, úgy hisszük nem csak Galgócson, hanem másutt is.

Választási mozgalmak. A szállongó hírek szerint Nyitrai megyében ezidő szerint a következő választási mozgalmak észlelhetők.

Nyitrai *Mérey* Lajos a kerület jelenlegi függetlenségi párti képviselője újra fellép. Ellenjelöltjére nézve még nem történt megállapodás.

Szenecen *Emőd* Józseffel szemben *Vagyon* Árpád próbál szerencsét s harmadiknak a nemzetiségi dr. *Hodszó* Milan lép fel. Privigyén *Bresztyenszky* Kálmannak, Érsekújvárott dr. *Kovács* Pálnak, Zsámbokréthen *Rakovszky* Bélának hiába állt ellenjelöltet a kormány párt. Privigyén ellenjelöltként emlegetik ifj. *Chorin* Ferencet, Érsekújvárott *Justh* Szilárdot, Zsámbokréthen dr. *Petrikovits* Aladart. Ez utóbbi jelölés érdekében f. hó 24-én Zsámbokréthen értekezlet volt *Blaskovics* Gyula elnöklété alatt. Erre még visszatérünk.

Vágújhelyen dr. *Markhot* Aladár minden esetre kap néppárti ellenjelöltet.

Galgócson a jelenlegi képviselő dr. *Fodor* Kálmán nem reflektál többé a mandátumra. A munkapárt a kormánytól kér jelöltet, a ki azonban a néppárt jelöltjével szemben meddő küzdelmet fog folytatni.

Verbón *Rudnyánszky* Györggyel szemben *Filberger* Gyulát emlegetik keresztény szociális programmal.

Vágvecsén *Ajtics Horváth* Dezsőnek nincs ellenjelöltje, a kinek kár is volna itt erőlködni. Szokolczán dr. *Okányik* Lajosról szakolczai dékán-plebánosról beszélnek, a ki állítólag pártönkivüli programmal lép fel. Pedig itt a néppártnak még mindig erős gyökérszállai vannak.

A trencsényi főispán bucsuja. Dr. *Smialovszky* Valér Trencsén megye volt főispánja meleg hangú levélben vett búcsút a vármegye közönségétől. E levélben a távozó főispán rámutat Trencsén megye mindazon kulturális, társadalmi és népjóléti szükségleteire, a melyek sürgős kielégítést igényelnek. Végül köszönetet mond a vármegye egyházi, polgári és katonai hatóságainak azért a támogatásért, melyben őt főispánjának ideje alatt részesítettek.

A vármegye községi és körjegyzőinek egyesülete f. hó 23-án Rajecz fürdőben búcsúzott el a főispántól. Az egyesület küldöttségét *Rudnay* István vezette dr. *Smialovszky* Valér elé. A búcsúzkodás igen bensős és szívélyes volt.

Intézeti ünnepély. Az érsekújvári Flenger-intézet f. hó 24-én igazgatója *Erhardt* Viktor érsekújvári plebanos, kiérdemült esperes névnappja alkalmából szépen sikerült ünnepélyt rendezett. Színe került ez alkalommal az emberség küzdelme és diadala című színmű és a Néné, vagy Modern leányok című vígjáték. Az előadók mind a két színdarabban igen ügyesen alakították szerepeiket s elismerésül sok tapsot arattak a jelen volt nagyszámú közönségtől.

Pénzügyi zárszámadásai. III. *A nyitrai takarékpénztár* f. hó 13-án tartott közgyűlésében az 1909. év üzleti tevékenységének eredményéről a következőkben számolt be.

Az értékpapiroknál 16701 kor. 60 fill. nyereséget értek el, melynek egy részéből értékesítési alapot létesítettek.

A betétek álladéka 1909. évi január hó 1-én 6.333,443 kor. 59 fill. Betéti bevétel 1909-ben Nyitrán 1.350,710 kor. 42 fill., Szereden 535,959 kor. 44 fill.

Váltótárca álladéka 1909. dec. 31. mind a két intézetnél 1.750,484 kor. 75 fill.

Jelzálog kölcsön folyósított 1909-ben Nyitrán 309,378 kor. 52 fill. Szereden 124,070 kor. — Törlesztetett Nyitrán 174,996 kor. 40 fillér, Szereden 42,503 kor. 25 fill.

Pénztári forgalom Nyitrán 19.975,876 kor., Szereden 3.524,638 korona.

A tiszta nyereség 92,081 kor. 24 fill. Az 1909. évi osztalék 36 korona, a mi 18 százaléknak felel meg.

Az igazgatói jelentés kegyelettel emlékszik meg dr. *Thuróczy* Károly elhunyt igazgatósági tagról, megemlíti továbbá, hogy néhai *Sándor* Pál intézeti jogtanácsos özvegyének 1910-re ismét 600 korona kegydíjat engedélyeztek.

A közgyűlés az igazgatói jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Halálozás. Vaskai és kisszecsői özv. *Lévay* Sándorné szül. váraljai *Haulik* Nepomucéna ele-tének 78-ik évében Érsekújvárott elhunyt.

Bars és Zólyom vármegyék főispánja a király *Kürthy* Lajos ny. líptómegyei főispánt nevezte ki. Barsban *Simonyi* Béla, Zólyomban *Osztrólczy* Miklós dr. távozik a főispáni székéből. Az új főispán, *Kürthy* Lajos egy alkalommal Nyitrán is szerepelt, bár ezt a szereplést aligha fűzi babérai közé. Gróf Károlyi Istvánnak a F. M. K. E. elnöki székébe való beiktatásakor szólalt fel az elnöki beszéd ellen, mely erősen ellenzéki szellemű volt. Kürthy azonban a közgyűlés alaposan dezavualta, a mennyiben viharos tüntetést rögtönzött az új elnök mellett.

A Kongregációi-otthon sorsjegyei. A budapesti Urak Maria Kongregációja elhatározta, hogy főleg a fővárosban számtalan veszeélynek kitett egyetemi hallgatók megmentésére Kongregációi Otthont alapít. Ez otthonban fognak elhelyezést nyerni mindazon Máriagyülekezetek, melyek a budapesti Jezusársasági atyák vezetése alatt állanak. Az Otthon össze fogja gyűjteni a budapesti intelligenciát, iparosokat, kereskedőket, egyetemi hallgatókat és gimnáziumi tanulókat egyaránt. Reméljük, ez lesz az a kisdéd mag, melyből a katolikus gondolkodás terebélyes faja fog kifejlődni.

A katolikus önérték ebredésének szükségességét nem kell hangoztatnunk, hiszen teljesen nyilvánvaló, hogy épen a katolicizmus mostoha gyermeke a mai társadalomnak.

Tamadást támadás után intéznek ellene a páholyok, melyek egyik jelszava a secularisatio épen az utóbbi időben járta be a sajtót. Az épülődől otthon, reméljük, gátat fog vetni az ehhez hasonló jelszavak hódításának.

A szükséges összeg egybegyűjtésére a Nm. pénzügyministerium *tárgysorsjátékot* engedélyezett, melynek első nyereménytárgya 10.000 kor. értékű ezüst asztali felszerelés. A nyereményekhez a katolikus világ előkelői értékes tárgyak beküldésével járulnak hozzá.

Öszentsége X. Pius pápa gyönyörű ezüst teakészletet küldött, melynek minden egyes darabjában benne van a monogramja. Egy sorsjegy ára 1 kor. Kapható: Nyitra Huszár István könyvkereskedésében, Budapest VIII. Horánszky u. 22. szám a sorsjegy terjesztő bizottságnál. — A házasság végérvényes határideje 1910. június 13. Aki sorsjegyeket terjesztésre vállall, az az eladott sorsjegyek értékének 30 illetve 40%-t kapja jutalékul.

Trencsénmegyei hírek. Lapunknak írják Trencsénből: A városok két milliójából Trencsén városának jutó 5000 K.-t a város közgyűlése a városi tisztviselők megérdemelt lakpénz javítására fordította. Trencsénben a lakásviszonyok az utóbbi 10 év folyamán olyannyira rosszabbodtak, hogy annak dacára, hogy a lakpénzjavítás előreláthatólag 1916-a után a városra vissza nem vonható teherként fog hárulni, teljesen méltányolta a polgárság képviselői tisztviselőinek nehéz helyzetét a lakbervizonyok tekintetében s örömmel szavazta meg a javítást. Más oldalról azonban szintén szívesen vette volna, ha a rég óhajtott városi óramegvilágítást s javítást végre-valahára megoldották volna csekély 50-100 k.-val. A közönség kényelmére fordítandó e csekély összeg nagy differenciát nem okozna a városi háztartásban.

A megyében folyó *képviselő-jelölésekről* a fővárosi sajtóban abszurdnál abszurdabb hírek jelentek meg. Különösen a zsolnai és csacai kerületekre vonatkozólag, a mit a választások annak idején igazolni fognak. Nem csekély megütközést okozott a Nép című keresztény szociális lap febr. 23-ki száma, mely a néppártot olyan színben tünteti fel, mintha a zsolnai kerületet el akarná hódítani a keresztény szocialistáktól, s egyébként is teljesen légből kapott hírrel akarja diszkreditálni a trencsénmegyei korrekt néppárti vezetőséget.

A zsolnai nemzeti munkapárt e hó 16-án tartotta Zsolnán alakuló gyűlését dr. Stern Rezső elnöke alatt. A gyűlésen, melyen több választó polgár is megjelent Zsolnáról, megválasztották a zsolnai pártvezetőséget s üdvözölték a pártvezetőséget.

Jövő hó folyamán, mint értesülünk Trencsénben nagygyűlést s pártszervezést tart az új párt, melyen a megyei választmány megalakítására is sor kerül. Teljes tisztelettel mindenkinél politikai pártállása iránt biztosra vehetjük, hogy ez alkalommal is több új választmányi taggal fogunk alighanem találkozni a nevek között, a kikkel már több pártalakuló gyűlésen találkoztunk, — persze szintén „kiváncsiságból”. *Trencsén.*

Fogyasztási szövetkezetek a kultúra szolgálatában. A fogyasztási szövetkezetek kulturális hivatását nagyon sokan szeretik kétségbe vonni, pedig a való élet minden nap rácsafal a kétkedőkre. Legutóbb is oly dologról ad hírt a napi sajtó, ami világosan bizonyítja, hogy a fogyasztási, hitel- és egyéb szövetkezetek helyes vezetése alatt egy-egy községnek nem csupán gazdasági téren való előrehaladására szolgálnak, hanem igazán nagy szolgálatára lehetnek a kulturának, a népnevelésnek.

Az eset a következő. Leszete Nyitrávámegyének egy kicsiny tót ajku községe. Ebben a községben *Bieliczky* Jusztin esp. plebános kezdte néhány év előtt a „Hangya” kötelekbe megalkult a fogyasztási szövetkezet. Üzleti szempontból is egyike a legjobb szövetkezeteknek, jóformán az egész fau népének fogyasztási szükségletét ellátja. Forgalmá évről-évre emelkedik, mérlegét ezidén is, nem túlságos, de igen szép nyereséggel zárta.

Az alapszabályok értelmében a fogyasztási szövetkezet nem fizethet ki tagjainak 5%-nál nagyobb osztaleket. Ezért a fogyasztási szövetkezetek, ha az alaptőke 5%-nál nagyobb a nyereségük, azt a tagok közt bevásárlás arányában szokták felosztani. A leszetei szövetkezetnek 1320 kor. ily felesleges penze maradt, amely azonban nem került felosztásra. A közgyűlésen felállt a szövetkezet érdemes elnöke, *Bieliczky* Jusztin esp. plebános s azt az indítványt tette az igazgatóság nevében, hogy miután a kerület több községében iskolák építése vált szükségessé s a

községekre amugy is elég sok teher neheredik s végül, mert a szövetkezeteknek amugy is egyik célja a népnevelés nemes ügyét minden téren erkölcsileg és anyagilag gyámolítani, — a szövetkezet tagjai a felesleget és a szövetkezet jövőben várható esetleges nyereségeit is ajánlják fel iskolaépítés céljaira.

A krónika feljegyzí, hogy Leszete község tót ajku polgárai a legnagyobb lelkesedéssel tették magukévá ezt az indítványt, a melylyel sikerül ismét néhány magyar nyelvre oktató népiskola létesítését megkönnyíteni.

Azt hisszük, a dologhoz nem is kell bővebb kommentárt fűzni, már csak azért sem, mert a példa nem egyedül áll. Ismerünk oly szövetkezetet, a mely a falu két néptanítóját fizeti üzleti feleslegéből, ismerünk oly szövetkezetet, a mely árvaházat létesített s viszont olyant, a mely 40 betegre berendezett kórháznak fentartását vállalta magára. Ezek a dolgok világosan bizonyítják, hogy a fogyasztási s egyéb szövetkezetek légköre nemesebb erkölcsi tartalommal van telítve és ha egy-egy szövetkezet élére kulturális és emberbaráti érzésektől áthatott egyén kerül, a szövetkezetek nagy részben teljesíthetik azokat a kulturális és emberbaráti kötelezettségeket, a melyek egyébként a társadalmat terhelnék.

Természetes dolog, hogy *Bieliczky* Jusztinre van szükségünk, a ki a maga kicsiny falujában nemcsak fogyasztási, hanem hitelszövetkezetet és gazdakört is szervezett és vezet állandóan és dacára annak a szűk körzetnek, a melyekre ezen intézmények működése kiterjed, mégis sikerül olyan eredményt elérnie az embereknek áldozatkészségre való nevelésében, a mit az egész ország társadalmá is méltán irigyelhet.

Bieliczky Jusztinre van szüksége és a leszeteihez hasonló szövetkezetekre az ország kulturájának, akkor mindinkább kevesebb lesz a düledező falusi iskola, a tetőnélküli népoktatási intézmény, de kevesebb lesz az analfabéta és kétségtelenül csökkenni fog a széles neprétegek nyomora. Egyszóval észszerű vezetés mellett a szövetkezetek nyomán nemcsak a jólét, de a kultúra virágai is nőni fognak.

Felfüggesztett ügyvéd. A pozsony-ügyvédi kamara választmánya mint fegyelmi Biróság, dr. Egressy Sándor nyitrai ügyvédet felfüggesztette. A kamara ugyanis Egressyt vétkesnek találta az 1874. XXXIV. t.-c. 48. §-ába ütköző, a 68. §. a) pontjában meghatározott fegyelmi vétségben, amit azáltal követett el, hogy *Bizony* Ferenc és neje szül. Kostyal Éva kötelezőnyére a nyitrai takarékpénztártól felvett 902 koronát az ügyfelek utasítása szerint azonnal ki nem szolgáltatta, továbbá az által, hogy azon ügyben tanusított viselkedésével az ügyvédi kar tekintélyét megsértette s azáltal bizalomra méltatlanná vált. Ezért őt az 1874. XXXIV. t.-c. 70. §. 3. pontjának alkalmazásával az ügyvédi gyakorlatától három havi felfüggesztésre ítélte.

Színhez Trencsénben. A nyitra-besztercebányai szinikerület igazgatója *Szabó* Ferenc jövő hó. (március) 1-én kezdí meg színtársulatával Trencsénben az előadásokat — sajnos — egyelőre csak a színházi célokra kevésbé alkalmas táncsteremben. Az új színtársulat előadásai elé a trencsén színházlátogató közönség nagy érdeklődéssel néz s reményli, hogy a vallásos érületet itt-ott csipkedő színművek ez évben is elkerülék a trencsén színpadot.

Egy orvos öngyilkossága. A trencsén közkórház egyik képzett orvosa dr. *Kuzmann* Oszkár f. hó 21-én tragikus módon vetett véget életének. Dr. Kuzmann nyilván a bajai munkás betegsegélyző egyetből eredő kellemetlensége miatt az utóbbi napokra feltűntek a lelki meghasonlás jelei, melyek azonban semmi rosszra következtetni nem engedtek. Utolsó napon is, bár viselkedése egyre feltűnőbbé vált, a külvilág előtt teljesen megőrizte nyugodtságát, úgy hogy belső tépelődése muló jelenség gyanánt tűnt fel a vele érintkezők előtt. Délután 2 órára a kórházi szolgánál furdót rendelt, a kórházban megebedett s hazament Rákóczi-úti lakására. 1/2 órákor az egyik kórházi szolgálta érte ment, de a kopogtatásra a bezárt lakásból választ nem kapott. Rosszat sejtve betörte az ajtót s ekkor remes látvány tárult eléje: a kórházi orvos ágyban feküdt, vértől elborított arccal s jobb halántékán lött sebbel. A Browning revolver ott feküdt mellette. A rögtön odaért orvosok már nem segíthettek a halálosan megsebesült emberen, néhány percnyi kínlás

után megszűnt élni. Asztalán ironnal írott végrendeletet hagyott, mely szerint pénzét a szegényeknek és a kórházi szolgáltnak hagyományozza. A tragikus véget ért orvos nagy képzettségű, több rendű képesítéssel bíró szorgalmas orvosa volt a trencsén közkórháznak, a városban előzékeny modora miatt kedvelték, a trencsén felolvasó társaság kedvelt előadója is volt s több társ. kör tagja. Sorsa a városban mély részvételt keltett. Az új köztemetőben helyezték örök nyugalomra.

A keresztény szocialisták Trencsén megyében. A keresztény szociális párt f. hó 24-én Zsolnán nagygyűlést és értekezletet tartott. Résztvettek az értekezleten a központi kiküldötteken kívül: Podivinsky Ferenc zsolnai apátplebános, Zmeskál Zoltán volt országgyűlési képviselő, Csitáry Béla országgyűlési képviselő, Tvrdy Ede plebános Kolaróc, Benyács István plebános Csacza, Kmetykó Karoly dr. káplán Kiszuczaujhely, Bobok Arnold dr. teológiai tanár Besztercebánya, Csanaky József dr. teológiai tanár Besztercebánya, Missik Karoly plebános Neszlény stb.

Miután Zmeskál Zoltán részletesen ismertette a Trencsénleptői és Arvamegyei viszonyokat, az értekezlet megállapodott abban, hogy a keresztény-szociális párt Trencsénmegye ama kerületeiben, ahol csak az ő jelölteinek vannak kilátásaik — jelöltet állít.

Arvamegyében az alsókubini kerületet Csitáry Béla képviselő számára megtartani kívánja a párt és ezért minden erővel és mindenkivel harcra száll. Zólyomban, ezen pár excellence keresztény-szociális megyében mind a négy kerületben a siker reményével jelöltet állít a párt és e célra legközelebb minden kerületben pártértekezlet tartását határozták el.

Verekedés az utcán. Grünbaum Adolf vasuti fékező két kollegájával a városba igyekezett. Az Erzsebet-úton mellettök elhaladt *Marencsák* István, *Deutsch* Berta varrónővel. A varrónő valami csipős megjegyzést tett a vasutasokra, mi végett összevesztek, később pedig verekedni kezdtek. A szolgálatot teljesítő rendőr a társaságot a városházára vitte, ahol majd elbírálják, hogy a csendzavarók minő büntetést érdemelnek.

Betörés. F. hó 24-én *Kósa* József kataszt. segéd-mérnök plebánia-utcai lakásának ajtaját ismeretlen tettes feltörte és onnan 70 kor. értékű hegedűjét ellopta.

Tolvaj cigányasszony. Róth Kornél nyitrai kir. törvényszeki bíró lakásából egy kőbor cigányasszony folyó hó 25-én reggel egy vánkost elloptott. Hogy hol adott túl rajta nem tudni, mert a vánkost a nyomozást foganatosító rendőrök nem találták meg az asszonynál.

A visszaküldött jeggyűrű. Érsekújvárról jelenti tudósítónk, hogy ott egy *Koltai* József nevű iparoslegény agyonlőtte menyasszonyát és azután maga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Koltai három évig jegyben járt *Janics* Juliska érsekújvári leánnyal, mivel azonban állása nem volt, a leány most visszaküldte neki a jeggyűrűt és minden emléket, amit tőle kapott. Koltai ezen nagyon elszomorodott és szerdán este felkereste a leányt s még egy utolsó kísérletet tett, hogy szándékát megmasítsa. A leány azonban nem hajlott szavára és bár Koltai kérte, meg csak ki sem kísérte, amikor az elment. Másnap reggel azután Koltai kileste az alkalmat, amikor a leány anyja elment hazulról, és betört a lakásba, ahol revolveréből három lövést tett a leányra, azután pedig maga ellen irányította a revolvért és föbe lötte magát. Koltai szörnyet halt, a leány pedig három sebből, a mellén, a nyakán és a vállán verezve, néhány pillanattal később halhatott meg. Amikor megtaláltak őket, már halottak voltak. A leány a tett elkövetése előtt meggyónt, amiből azt következtetik, hogy tettere teljesen el volt tökéve.

Az Élet. Szépirodalmi és kritikai kath. hetilapunk szerencsés pályafutással folytatja azt a magas színvonalú irodalmi munkát, melynek irányait már fennállásának első évében maga elé tűzte. A 8-ik szám tartalma a következő érdekesítő irodalmi és kritikai közleményeket tartalmazza: A Kisfaludy-társaság közgyűlése után. Dr. *Bartha* József. — Egy leány levele. *Harsányi* Lajos. — Kardaffer a moziban. *Zsolósz* László. — Képek a Halley-üstökös-ről. *Grész* Leó. — Söhajok, könnyek, almok. *Kis* Menyhért. — Harmatos rózsá. (Regény) *Móricz* Zsigmond. — Auyám. *Ujlaki* János. — Beatrice Cenci (képlet Schelley tragediájából.) *Vajda* Ernő. — A beke. *Haraszthy*

Szederkényi Anna. — Virrasztás. **Castelli Erna.** — Ágyulövés egy éjszakában. **Navigátor.** — A kultúra rovatban **Erdey Aladár** a modern francia grafiáról értekezik, melynek néhány gyönyörű reprodukcióját mutatja be az Élet ezen száma. Az illusztrációk közül még **Rostand Chantecler** ének alakjai vonják magukra a figyelmet.

Az Élet előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor., egy hónapra 2 kor., egyes szám 50 fill. — Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VIII. Szentkirályi u. 28. szám.

Vasuti hírek. A **vágsellye—negyedi** vasútvonalnak Gútaig való kiépítéséhez a kereskedelmi miniszter egy évre megadta az előmunkálati engedélyt. — A **komárom—érsekújvári** vasút megnyitásának ideje mindinkább közeledik, úgy hogy a megnyitás valószínűleg már ez évi áprilisban meg fog történni. A vasúthoz tartozó átjárásokat minap vizsgálta meg egy bizottság, mely semmi kifogásolni valót nem talált rajtuk.

Gazdaköri élet. A nyitradodoki gazdakörben folyó hó 20-án délután Sándorházi Lajos a nyitramegyei gazdasági egyesület titkára a gazdakör tagjainak nagy érdeklődése mellett előadást tartott a növénytermelés és gyümölcstermesztésről. Az előadás után Illvay Nándor a gazdakör elnöke bemutatta dr. Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter leiratát, melyben a kör elnökét a földművelésügyi tárcától való megválaszolás értesítette. A gazdakör mély sajnálkozását fejezte ki a kiváló miniszter távozása felett.

A szökött katona. Bekó János ügyeletes honvéd f. évi január 2-án a szolgálati könyvvel hadnagyának, Almásy Kálmának, zabori mártónövölgyi lakására ment a nyitrai honvédlaktanyából. A napiparancs kézbesítése után a honvédnek nyoma veszett. Mindenfelé köröztek, de nem lelték sehhol. Végre a napokban két falusi ember elárulta a laktanyában, hogy a szökevény Zaboron van. A milleniumi emlékoszlopnál látták oldalfejtőjét a szolgálati könyvvel, őt magát a völgyben egy szikla tövében. Az ezred kirendeltségét menesztett a szökött katona után. A helyszínére érve szomorú látvány tárult a honvédek elé. Bekó bajtársuk ott feküdt élettelenül, megcsontított karokkal a zöld mohán. A szegény katona bizvást öngyilkossági szándékból ment fel a hegyre és onnan a mélységbe vetette magát. Holt tetemét a honvéd-csapatkórházba szállították. Temetése f. hó 24-én ment végbe. Hogy mi vitte rá e végzetes lépésre a szegény honvédet, nem tudni.

Párutcai idill. F. hó 20-án délután Lamos Józsefné részeg állapotban Párutcán olyan botrányt csapott, a milyenre még az öreg emberek sem emlékeznek. Mikor pedig már kitombolta magát, az utca sarába esett, és ott elaludt. A rendőrök a sárból szedték fel és a városházára vitték pihenőre.

Az udvariatlan bíró. Hórik Mihály csitári bírónak f. hó 23-án Nyitrán dolga akadt valami peres ügyből kifolyólag. A bíró úr dolga végeztével vígan bandukolt a város aszfaltján. Utközben Ruzs József árok-utcai lakos pusztá veletlenségből meglökte a bírót. Mivel abban a pillanatban többen haladtak a járdán, a bíró azon hiszemben, hogy Puzsicska Antalné váralja utcai lakosnő lökte meg, az asszonyt letaszította a járdáról. Az asszony a bíró udvariatlan eljárására olyan ékes dikcióval válaszolt, hogy az utca népe összefutott. És már-már hajba kaptak volna a felek, ha egy a helyszínére vetődő rendőr rendet nem csinál köztük.

Késelő kereskedősegéd. Markstein Izidor kereskedősegéd f. hó 21-én az üzletben a közönséget késsel megfenyegette. A rendőrök a segédet a városházára előállították, még mielőtt valakiben kárt tett volna.

Utonálló bányamunkások. Balázsik József és Kramár István ivánkai lakosok, kik a máriahegyi kőbányában dolgoznak, f. hó 23-án este 6 óra tájban a Pohánka-féle vendéglő előtt megtámadták Nevlahe Nándor 11 éves és Nevlahe József 16 éves fiukat, és az apjuknak vitt vacsorát elvitték tőlük és elfogyasztották. Majd később a Temető-utcában megállították Valasek Gyula mozdonyvezető nejét, amint a városban vásárolt portékával leányával, Máriaival és kis fiával hazafelé igyekezett. Az árut a leány vitte. A két utonálló a leánytól erőszakkal elrabolta az árut. Mikor segélykiáltásukra az udvarokból több ember jött az utcára, a gazemberek a temetőbe menekültek. A temetőből a két jómádár a Reisz-féle korcsma felé tartott. Itt kövel megdobálták

Papp József festősegédet, majd megtámadták Belányi Béla nyomdászt, ki csak kalapjának hátrahagyása mellett menekülhetett kezeik közül. Sebő István gőzmalmi lakatos sem kerülte el a sorsát. Mivel pénze nem volt, a gazemberek kegyetlenül megverték. Az utonállók egyikét, Balázsik Józsefet még az nap este csípték el a rendőrök, míg a másik firmát csak másnap sikerült előállítaniok.

Megdézsmálták a kamrát. G. M. nyug. kántortanító háznál f. hó 19-én disznóölés volt. A húsmeüt, a hurkát, kolbászt a kamrában helyezték el, míg egyes dolgok a füstölőbe nem kerülnek. Valami szemfüles tolvajok megszagolták, hogy a kántor a húst a kamrába helyeztette. Éjjel kifeszítették a kamraajtót és a húsmeüt alaposan megdézsmálták.

Lövöldöző szabóinas. Spötte Gusztávnak, Zsampach Ferenc szabómester tanoncának, f. hó 18-án délután különös passziója támadt. Egy ócska pisztolyhoz jutott valahol és azt az Erzsébet-uton elsütögette. A rendőrök azonban nem jó szemmel nézte a tréfás lövöldözést, mert a fiút elesítte és a dutyiba vitte.

Garázda atyafi. Piros Bernát zserei lakos f. hó 18-án délelőtt alaposan elázva állított be Hirsch Mór hid-utcai üzletébe. Az üzletben alkudozás közben a kereskedővel és nevével összekulcsosított, miért is a Hirsch rendőrökkel volt kénytelen a gorombáskodót az utcára kitenni. A kidobott atyafi nem tudta elviselni a szégyent. Mérgében éktelen szidalmakra fakadt és mindennek elnevezte a rendőröket, csak tisztesség embereknak nem. A rendőrök, mivel Piros nem engedett a negyvennyolcból, a városházára előállították.

Erőszakos vendég. F. hó 20-án este különös vendége akadt Bartha Jánosnak. Hutira Róbert vasesztergályos segéd erővel akart nála meghálni. Dacára annak, hogy a házigazda többször is kijelentette, hogy nem szívesen látott vendég és éjjeli szállásra nála ne számítsen, Hutira nem akart tágitani. Végre Braun György segélyével a városházára vitte az erőszakos vasesztergályost, — úgy mond — van ott elég hely, adjanak neki szállást ott, ne zaklassa a békés polgárokat.

Sebes hajtás. A rendőrség folyton figyelmezteti a járművek tulajdonosait, hogy a város utcáin tilos a sebes hajtás. Számtalan baleset tulajdonítható a kocsisok vigyázatlanságának. F. hó 21-én délután a Párutcán Szuchán József kocsis vigyázatlan hajtás folytán szekérével neki ment Veres József kályhásinas kocsijának és a rajta elhelyezett cserép kályharészek közül három darabot eltört.

Terjedő hajbetegség. Évek során tart az az okos, higiénikus intézkedés, hogy a fodrász termekben a tisztaságot ellenőrzik és megállapított szabályokkal lehetetlenné kívánják tenni a veszedelmes és fertőző bőr — és hajbetegségek tovább terjedését. Mint orvosi körökből értesülünk, dacára ezeknek az egészségügyi és köztisztasági intézkedéseknek, egy veszedelmes hajbetegség van terjedőben úgy a fővárosban, mint a vidék városáiban. Ez a veszedelmes betegség: a *hajmoly*. Hatósági ellenőrző vizsgálat azonban megállapította hogy azokban a fodrász üzletekben, amelyekben

a Dianna sóborszesszel desinficiálják a borbély eszközöket, ott a hajmoly egyáltalában fel nem lépett. Ez a körülmény egymagában alkalmas arra, hogy a kitűnő magyar háziszőrmű rohamos terjedését igazolva lássuk. És mivel megállapított az is, hogy az olyan haját, bajuszt és szakált a hajmoly meg nem támad, melyet állandóan Dianna sóborszesszel ápolnak, azt hisszük e hír kapcsán a Dianna sóborszesz bevonul oda is, ahol még kitűnő hatását nem ismerik.

20 év óta bizonyul

a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét kitűnő pótléknak a babkávéhez és helyette is, ahol az izgató hatásai miatt tiltva van. Gyermekek részére nem létezik egészségesebb kávé-ital, mint a tiszta Kathreiner.

Hogy virulnak annak élvezése mellett!

CSARNOK

Közeledik a Halley üstökös...

I.

— Irta: **Schultheisz Vince**, főgimn. tanár. —

Az idei csillagászati év jól indult meg. Alig léptük át az 1910 mesgyéjét, már is megjelent egy üstökös. Váratlanul jött, a csillagászat története mit sem tudott róla. Nevet is csak most kapott. Neve: 1910 A).

Ezt az üstököszt január második felében, amikor az ég felhőtlen volt — közvetlenül napnyugtán — az egész országban látták. Óriási sebességgel kerülhetette meg a napot, mert alig volt két hétig látható. Az amerikai Lick-féle csillagvizsgálóban szinképet vettek róla. A szinképet tanúsága szerint az üstökös csővéja tartal-

■	!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!	■
Meglépő olcsó árak!	FINOM SZINHÁZI CUKORKÁK! Szebbnél-szebb bonbonierek, valódi Kugler-féle csokoládék és cukorkák eredeti csomagolásban. Lindt és Gala Peter csokoládék, valamint különféle Dessert, Jour és teasütemények, bonbonok mindenkor legjobban beszerezhetők a Poór-féle cukrászdában NYITRA, Bottyán-u. 4. — GALGÓCZ, Erzsébet-u. 7. Farsangi fánk, kalács rendelésre olcsóbban készülnek mint otthon. Vidéki rendelések pontosan eszközölköttek. 171. 14—52. Tisztelettel K. POÓR M.	Meglépő olcsó árak!
	■	

mazott öldöklő szénoxidot és ciángázt is. — Jelenleg az üstökös már nem látható, eltűnt a világmindenségben. De vajjon visszatér-e ismét, s ha igen, mikor, ez oly kérdés, melyre pozitív választ adni nem lehet, mert pálya-elemeit most kezdték el számítani.

Jelenleg a közfigyelmet a Halley-üstökös köti le. Általában ez tündöklött Krisztus születésekor is az égen és vezette a napkeleti bölceket Betlehembe. Naponként 4,000,000 km.-nyi sebességgel rohan felénk. A csillagászok már 1909. elején megkezdtek keresését. Szept. 11. Max Wolf, a könnigstuhli csillagvizsgáló direktora megtalálta és lefotografálta. Ekkor az ikrek csillagképben volt. A fotografiai lemezen kis ködfoltnak látszott, s alig lehetett megkülönböztetni a többi apró csillagoktól. November hóban lépett ki a tejútól, s ekkor már csillagászati távcsővel is észlelték. Nov. végén az Aldebaran és dec. 1. a Hyadok mellett haladt el. Dec. végén a fiastyúktól délre volt s főleg éjjel után volt szépen látható. Jelenleg a kos csillagzatban van, s bárki jobbfajta színházi távcsővel is felkeresheti a nyugati égen. Márciusban a nap mögött lesz, e miatt nem láthatjuk. Azonban április közepén újra feltűnik a Halak csillagképben. Ápr. 20. eléri a napközelt és ettől kezdve napfelkelte előtt már szabad szemmel is látni lehet az üstökösöt a keleti égen. Aki ekkor fél négykor kel, az üstökösöt lel. Ekkor fog legnagyobb pompájában fényleni, de sajnos, csak rövid ideig láthatjuk, mert folyton közeledvén a földhöz, a nap elé kerül, e miatt csak a nappali órákban lesz a horizont felett, amikor a nap vakító fénye elhomályosítja. Június hóban azonban az üstökös — a nap teljes megkerülésével — újra előtűnik. A nyugati égen lehet majd rövid ideig látni, ép úgy mint az 1910 A) új üstökösöt láttuk. — Ezután az üstökös gyorsan távozik tőlünk és a szabad szem elől mihamar elvész. Azonban Dél-Amerika, Afrika és Ausztrália népei pompásan fogják láthatni az üstökösöt. Nekik különben jobb alkalmuk is lesz az üstökösöt megfigyelni, mert náluk az éjjelek épen hosszúak lesznek, s maga az üstökös is délfelé tart. Még egyszer az üstökös az 1911. tavaszán tűnik elő, de csak a déli félgömb csillagvizsgálóiból lehet utjában kísérni és ott is csak a legerősebb távcsövekkel. Ujra látni pedig csak utódaink fogják 1935. körül.

A Halley-üstökös egyike a legszebb kóbo-csillagzatoknak. Úgy látszik K. e. 11 évtől tartozik naprendszerünkhöz. A Neptun bolygónak köszönhetjük ezt. Eddigél 24-szer jelent meg a lehető legkülömbözőbb alakban és fényességben. A legrégebb idevonatkozó adatunk K. e. 12. évről szól. Ekkor üstökösünk, mint egy lángoló kard lebegett heteken át Róma fölött, „bejelentve Agrippa halálát”. Föl van jegyezve, hogy 837-ben is megjelent. Ekkor Franciaországban Jámor Lajos volt a király. „Husvét szt. napjainak közepén — mondja a krónikás — egy mindenkor szomorú és gyászt jósoló tünemény tűnt föl az égen. Midőn a király — ki igen figyelmes volt az ilyen tünemények iránt — ezt észrevette, nem volt többé nyugta. Változás az uralkodásban és egy hercegnek halála van ezzel jelezve, mondá nekem”. A történelem azt tanítja, hogy Jámor Lajos 3 évre rá meghalt.

1066-ban ismét megjelent, ép akkor, amikor Hódító Vilmos Angliába berontott. A krónikások egyértelműen azt írják: „A normannok egy üstökös által vezéreltetve betörték Angliába”. A csóvája az üstökösnek rendkívül nagy volt. A királyné egy 62 méter hosszú himzésben örököltette meg, amelyet ma is mutogatnak Bayeuxban.

De a legfeltűnőbb mégis az 1456. megjelenése volt, 3 évvel később, mint Konstantinápolyt a törökök elfoglalták. Fényessége és alakja félelmet támasztott. Olyan volt, mint a lobogó tűz és csóvája az ég felgömbjének egy harmadát befedte. A törökök keresztet láttak benne, a keresztények félholdat. Sokan a félelemtől betegek lettek, mások a világ végét sejtve, eladományozták javukat.

Keppler 1607-ben látta, Newton pedig 1693. pályáját már kiszámította és megrajzolta. 1759. megjelenése pedig fordulópontot jelent az üstökösök történetében. Most újból várjuk némi izgalommal.

Várakozásunkban — valljuk be — van az aggodalomnak némi csirája. Ez az aggodalom maradvány azon titokzatosságból, amelyet az emberiség századokon keresztül az üstökösökhöz kötött. Mert bizony, ami pozitív e téren tudunk, az 1759-től kelteződik.

Telefon.

Nyitra- és trencsénmegyei tudósítóinkat tisztelettel kérjük, hogy lapunkat a választási mozgalmakról értesíteni sziveskedjenek. A hosszabb közleményeket legkésőbb *csütörtök délig* kérjük beküldeni.

H. Nyitra. Az ön költeményére is rákerül a sor. Türelemet kérünk.

HROMY ANTAL

okl. kőmives-mester és építési vállalkozó
NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legújabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat. **Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.**

6. 8-12.

VEREBÉLY GÉZA
URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA
NYITRA, TÓTH VILMOS-U.

Tavaszi
ujdonságok
az összes
férfi és női cikkekben.

Túlfizetés kizárva!
Legjutányosabb szigorúan
szabott árak! 37. 1-6.

Maradék vásár mesés
olcsó árakban.

Jó házból való 3-4 közép-iskolát végzett fiatalember gyakornoknak felvétetik.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

MEGHIVÓ.

A Privigyei Gazdasági Bank részv.-társaság

1910. évi március hó 12-én délelőtt 10 órakor, saját helyiségében

IV-ik évi rendes közgyűlését

megtartja, melyre a t. c. részvényesek meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1909. évről.
2. Az 1909. évi ügyforgalom, valamint mérleg és vagyon kimutatása és az 1909. évről nyert tiszta jövedelemnek az alapszabályok 23. §-a értelmében eszközöndő felosztása és a felmentés megadása tárgyabani határozat hozatal.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. Az alapszabályok 11-ik §-a szerint netán előterjesztendő indítványok.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés.

Az alapszabályok 12. §-a értelmében a t. c. részvényesek csak akkor élhetnek szavazati jogukkal, ha részvényeiket a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztárába elismervény mellett letéteményezik. Az évi jelentés, valamint az eredeti mérleg a „Gazdasági Bank” helyiségében a hivatalos órák alatt a t. c. részvényesek által megtekinthető.

Mérleg számla.

VAGYON.	
Pénztár készlet	41981.48
Váltótárca	740166.56
Jelzálogkölesönök	344044.81
Folyószámlai adósság	11844.48
Girószámla O. M. B.-nál	500.—
Butor és felszerelés	750.—
	1139287.33
TEHER.	
Részvénytőke	100000.—
Tartalékalap*	16300.68
Takarékbetétek	856863.35
Visszleszámítás	136139.99
Letétek	3003.28
Fel nem vett osztalék	293.—
Hátralékos tőkekamatadó	1734.83
Átmeneti kamatok	9250.—
Nyereség	15702.20
	1139287.33

Nyereség- és veszteség-számla.

TARTOZIK.	
Tőkesíteti és kifizetett betét kamatok	33054.56
Visszleszámítási kamatok	6481.69
Tartalékalap kamata	784.68
Tőkekamatadó	3305.43
Személyzeti fizetések	4742.—
Adók és illetékek	3208.53
Kezelési költség és lakbér	1819.22
Felszerelés értékéből leírva	77.96
Nyereség	15702.20
	69176.27
KÖVETEL.	
Kamatok és díjak	69176.27
	41. 1-1. 69176.27

* Ez évi dotációval 22000 kor.

Privigye, 1909. december hó 31-én.

Moser Tivadár s. k. Brestyenszky Kálmán s. k. Luprich Tamás s. k. Wunder Lajos s. k.
elnök. vezérigazgató. pénztárnok. könyvelő.

Jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk, a felvett leltárokkal és a könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtatott.

Hayek Vince s. k. Bossányi József s. k. Perényi József s. k. Rohács Ferenc s. k. Trgyina József s. k.
f. b. tag. f. b. tag. f. b. elnök. f. b. tag. f. b. tag.

Meghívó.
Az üreghi Fogyasztási Szövetkezet
" 1909. évi március hó 6-án "
évi rendes közgyűlést
tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a
értelmében meghívotnak

Napirend:

1. Mult évi üzlet eredményekről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Netaláni indítványok.

1909. év december 31-én a tagok száma 65, üzletrezeinek száma 90. A felügyelő-biz. által megvizsgált évi mérleg az üzlethelyiségben ki-függesztett és mindenki által megtekinthető.
Ureghen, 1910. évi február 20.

40. 1-1.

Az igazgatóság.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki és az 1900-iki párisi világlágitáson kitüntetve.	
Magyar királyi országos központi minta-pince aszú, szamorodni csemege, asztali kitünő minőségű palack borok kaphatók: Pécs Ede fűszerkereskedő és szőlőbirtokosnál Nyitrán.	
Tokaji aszú	frt 2.50
Tokaji	" 1.25
Tokaji szamorodni édes	" 1.70
Tokaji másolás édes	" 1.60
Tokaji szamorodni	" 1.00
Leányka bor fehér	frt 1.00
Grinádi	" -75
Neszmélyi	" -65
Villányi " vörös	" -75
Szegzárdi	" -75
Chateau Palugyai	" 1.40
Zoborhegyi:	
Burgundi vörös	frt -65
Arany göhér fehér	" -55
Zobor gyöngye	" -55
Zobor újhegyi	" -45

128. 24-52.

Szolid és pontos kiszolgálás!**Gombárik István**

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufрукat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyszintén tyúkszem-vágást jutányos áron. 129. 24-52.

Vesz vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanitt egy tanonc felvétetik.**Szolid és pontos kiszolgálás!****Gróf Eszterházy Ferencz uradalmi pezsgőgyára Tata.**

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmas (édeses) } **jegyű pezsgőit,**
Aldomás (savanykás) }
Billikom (száraz) }

89. 1-26.

melyeket kizárólag az uradalom somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: Csernyák István Fia cég üzletében.
Vezérképviselő: KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.

A csejthei önszegélyzőegylet

mint szövetkezet felszámolás alatt a szövetkezeti ügyek lebonyolításáról szóló

1909. évi kimutatása.**MÉRLEG SZÁMLA:**

Kötvény kölcsön	K	90.—
Váltók per alatt	"	1194.—
Készpénz	"	29.10
	K	1213.10
Tartozás pénzüzeteknél	K	864.78
Kamat	"	86.70
Maradvány	"	261.62
	K	1213.10

28. 3-3.

Csejthén, 1910. évi január hó 30-án.

A keresztény magyar családok lapja

AZ ÉLET

szépirodalmi, kritikai hetilap.

Szerkeszti ANDOR JOZSEF.

Főmunkatársak:

PROHÁSZKA OTTOKÁR
és SZEMERE GYÖRGY.

Előfizetési ára:

egy évre 20, félévre 10, negyed-
évre 5 k., egy hónapra 2 korona.AZ ÉLET kiadóhivatala: Budapest,
VIII. ker. Szentkirályi-utca 28/b. sz.

Ne legyen városunkban és vidéken egyetlen keresztény uri család sem, hova AZ ÉLET hétről-hétre be nem kopogtat.

Tessék mutatványszámot kérni!

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

A Kistapolcsányi Főhercegi Uradalom

pincében a tavasszal eladásra kerül nagyobb mennyiségű zamatos fehér asztali bor és pedig:

1907. évi fehér asztali bor hektl. 60.— kor.-ért

1908. " " " " " 50.— "

1909. " " " " " 40.— "

Szállítás vevő 50 literen felüli hordójában történik.

88. 1-0.

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZITŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimádákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 8-52.